

Norges Fiskarlag
Postboks 1233 Sluppen

7462 TRONDHEIM

Saksbehandler: Trond Ottemo
Telefon: 46803973
Seksjon: Reguleringsseksjonen
Vår referanse: 15/16551
Deres referanse:
Vår dato: 15.04.2016
Deres dato:

Att:

HØRING AV FORSLAG VEDRØRENDE FJORDLINJER OG REDSKAPSBEGRENSNINGER I KYSTNÆRT FISKE

1 Innledning og høringsfrist

Etter bestilling fra Nærings- og fiskeridepartementet sender Fiskeridirektoratet med dette på høring forslag vedrørende fjordlinjer og kystnær redskapsregulering. Dokumentene sendes til mottakerne som e-post.

Kommentarer til forslagene sendes Fiskeridirektoratet innen 27. mai 2016.

Dokumentene i saken vil også være tilgjengelig på www.fiskeridir.no, og andre enn de organisasjonene som er nevnt i adresselisten er også velkomne til å gi innspill.

2 Hva høringen gjelder

For å redusere fiskepresset på kysttorsk nord for 62°N, ble det i 2004 etter en lengre prosess opprettet såkalte fjordlinjer med strengere reguleringer av fisket etter torsk innenfor disse. Etter hvert ble det dessuten innført et generelt forbud mot å fiske med snurrevad innenfor fjordlinjene, for å fremme en bærekraftig høsting av lokale, kystnære bestander.

I 2013 ble det innført et generelt forbud mot å fiske med fartøy over 15 meter innenfor fjordlinjene, blant annet for å sikre at ressursene i fjordene forbeholdes de minst mobile fartøyene. Forbudet var en oppfølging av Prop. 70 L (2011-2012) – Endringer i deltakerloven, havressursloven og finnmarksloven (kystfiskeutvalget). Det ble gjort unntak for fartøy over 15 meter i enkelte fiskerier og områder, hvorav enkelte har vært midlertidige. Som en videre oppfølging av lovproposisjonen, ble Fjordfiskerikommisjonen etablert i 2014, med mandat til å gi råd om blant annet redskapsbruk som sikrer bærekraftig høsting og som tilrettelegger for lokal utnyttelse av ressursene i kystnære områder.

Høringen gjelder følgende:

- Anbefalinger om fjordlinjer og tilhørende unntaksbestemmelser fra Fjordfiskenemnden oversendt til Nærings- og fiskeridepartementet i brev av 8. mars 2016.
- Forslag fra en arbeidsgruppe opprettet etter bestilling fra Nærings- og fiskeridepartementet om redskapsreguleringer kystnært nord for 62°N (autoline, rekestrål og snurrevad).
- Tilråding fra Havforskningsinstituttet oversendt Fiskeridirektoratet i brev av 24. februar 2016 med forslag til justeringer av fjordlinjene.

Nærings- og fiskeridepartementet har dessuten bedt om at høringen inkluderer en uttalelse vedtatt av Troms fylkesting 18. juni 2015, hvor det av hensyn til reiselivsnæringen bes om at dispensasjoner til å fiske etter sild og makrell med ringnotfartøy over 28 meter innenfor fjordlinjene ikke skal omfatte Bergsfjorden og Kaldfjorden. Vi ber derfor om kommentarer også på dette forslaget. Uttalelsen legger til grunn et generelt unntak fra fiskeforbudet for fartøy inntil 28 meter. Vi gjør for ordens skyld oppmerksom på at denne størrelsesgrensen etter gjeldende regulering kun gjelder i fisket etter makrell. I fisket etter sild er grensen 21 meter.

I det følgende blir enkelte av forslagene/anbefalingene kommentert, andre ikke. For en fullstendig oversikt over de aktuelle tiltakene viser vi til de vedlagte dokumentene.

3 Fjordfiskenemndens forslag

Nemnden begrunner ikke forslagene, og det går heller ikke frem hvilke vurderinger som er gjort. Vi vil her bare kommentere et par av punktene.

3.1 Bruk av «fleksible områder»

Nemnden anbefaler en utredning av muligheten for å opprette fleksible områder i tilknytning til fjordlinjene ved Breivikfjorden og ved «henningsværboksen». Eksisterende fleksible områder er hjemlet i forskrift 22. desember 2004 om utøvelse av fisket i sjøen kapittel XI, som handler om trålfrie soner og fleksible områder utenfor 12 nautiske mil av grunnlinjene.

Et fleksibelt område er etter forskriftens § 54 et nærmere avgrenset område der fisket reguleres i bestemte tidsrom, med begrensninger eller forbud mot fiske med bestemte redskaper, og hvor antall deltakende fartøy også kan begrenses. Det kan etableres fleksible områder når det på grunn av store ansamlinger av fiskefartøy eller av andre grunner oppstår stor fare for redskapskollisjoner, eller når det er behov for å gi fiskere med ulike redskaper driftsmuligheter innenfor et område. Det er en forutsetning at slike reguleringer bare iverksettes når det kan skje uten at det i vesentlig grad går ut over andre redskapstyper som allerede er i drift i området.

Reguleringene skal meldes minst 12 timer før de iverksettes, jf. forskriften § 56. I særlige tilfeller kan Kystvakten midlertidig gjennomføre slike reguleringer, de skal i så fall stadfestes av Fiskeridirektoratet så snart som mulig.

Dersom hensikten med Fjordfiskerikommisjonenens vedtak er å få på plass hjemmel til å regulere kystnære fiskefelt for å hindre stor fare for redskapskollisjoner eller for å gi forskjellige redskapsgrupper driftsmuligheter innenfor et område, så bør det påpekes at havressursloven § 32 gir muligheter for å etablere lokale forskrifter som skal ivareta slike hensyn. Dette kan gjøres ved at det opprettes utvalgsområder der Fiskeridirektoratet eller utvalg oppnevnt av Fiskeridirektoratet fastsetter lokale forskrifter om havdeling, utplassering av redskaper, tidspunkt for utseiling og lignende. Fiskeridirektoratet kan også fastsette slike lokale forskrifter uten at det opprettes utvalgsområder, dersom det er hensiktsmessig. Formålet med slike ordninger er å la de som har særlig praktisk innsikt i de lokale forholdene fastsette regler om gjennomføring av fisket. Lignende fremgangsmåte har tidligere vært brukt i kystnære sesongfiskerier for å sikre en hensiktsmessig regulering og avveining av lokale konkurrerende interesser, blant annet i Breivikfjorden og i Lofoten.

3.2 Unntak for notfiske etter sild, makrell og sei

Fjordfiskerikommisjonen viser til at sildens vandringsmønster har vært i stadig endring de senere år, og ønsker en vurdering av å endre forskrift 22. desember 2004 om utøvelse av fisket i sjøen § 33f tredje ledd første punktum, ved at den gjøres gjeldende i nemndens virkeområde, og at fartøystørrelsen også vurderes. Bestemmelsen lyder slik:

«Ved fiske etter sild med not i områder sør for N 70° 40,50' og vest for Ø 20° 00,00', er det uten hinder av forbudet i første ledd tillatt for fartøy under 21 meter å fiske innenfor fjordlinjene.»

Havforskningsinstituttet har tidligere uttalt at det er klare biologiske grunner til å begrense fisket etter sild i fjordene, fordi dette er viktige oppvekstområder for norsk vårgytende sild og på grunn av små, sårbare lokale sildepopulasjoner som har tilhold der. Restriksjoner på fisket i slike områder reduserer faren for at det blir fisket for mye undermåls sild, og gir vern mot nedfisking av små lokale populasjoner. Unntakene fra fiskeforbudet skal legge til rette for at også større fartøy likevel kan fiske på de store mengdene av voksen norsk vårgytende sild som trekker inn i fjordene for å overvintre. Gjeldende grenser for unntakene er basert på vurderinger som Havforskningsinstituttet gjorde i begynnelsen av 2015.

Den nærmere avgrensningen av området silden overvintre i, vil variere over tid. Fiskeridirektoratet har imidlertid ikke grunnlag for å foreslå et generelt unntak for fartøy over 15 meter nord og øst for gjeldende grense. Det er likevel adgang til å gjøre unntak fra fiskeforbudet med hjemmel i forskriften § 33f siste ledd, som lyder slik:

«Fiskeridirektoratet kan gjennom forskrift gjøre unntak fra forbudet i første ledd i bestemte fiskerier for bestemte fartøygrupper i bestemte områder for et bestemt tidsrom, i særlige tilfeller når det vurderes å være nødvendig for praktisk gjennomføring av fisket og det er vurdert forsvarlig ut fra biologiske og økosystembaserte betraktninger. I denne sammenheng skal Havforskningsinstituttets vurderinger tillegges stor vekt.»

Etter denne bestemmelsen kan det også gis adgang for fiske med fartøy større enn 21 meter, dersom vilkårene er oppfylt.

Når det gjelder fisket etter makrell, så anbefaler Fjordfiskerinemnden at det blir tillatt å fiske innenfor fjordlinjene for fartøy under 28 meter i hele nemndens virkeområde. Etter gjeldende rett gjelder ikke denne adgangen for fiske i Finnmark, og heller ikke i Ofoten øst for en linje mellom N 68° 24,73' Ø 16° 00,70' og N 68° 13,49' Ø 16° 04,70'. En generell adgang til å fiske makrell innenfor fjordlinjene i Finnmark fører med seg noe av den samme risikoen som ved fiske etter sild, og Fiskeridirektoratet støtter derfor ikke dette forslaget. Det er imidlertid også her adgang til å gjøre unntak etter § 33f siste ledd, og denne adgangen ble benyttet til å åpne for fiske etter makrell med fartøy over 15 meter innenfor fjordlinjene i Finnmark i juli-august 2015.

Fjordfiskerinemnden anbefaler en videreføring av gjeldende unntak for fiske etter sei med not, men med et økt minstemål (fra 42 til 45 cm), og mener dessuten at dispensasjonsbestemmelsen er uhensiktsmessig fordi det tar for lang tid fra søknad til avgjørelse. Nemnden anbefaler derfor at Fiskeridirektoratet utarbeider prosedyrer for å forenkle muligheten til å dispensere for bestemmelsen for å fiske sei med not innenfor fjordlinjene.

Fiskeridirektoratet vil påpeke at minstemålet på sei ble vurdert i 2013 i forbindelse med en høring av forslag om blant annet å fastsette et generelt minstemål på sei nord for 62°N til 45 cm. Fiskeridirektoratet kunne da ikke anbefale et slikt tiltak, og bemerket blant annet følgende:

«Diskusjonen om minstemål på sei har vært oppe gjentatte ganger de siste 30 årene. Ulike konsekvenser av en slik økning er således behørig utredet. Vi registrerer at en økning av minstemålet på sei vil kunne gi en gevinst i form av økt langtidsutbytte. Effekten vil likevel være begrenset. Samtidig vil en økning av minstemål i praksis innebære en avvikling av seinotfisket på store deler av kysten opp til Troms. Det vil også gi sterke driftsmessige begrensninger i notfisket utenfor Finnmark.»

Dette gjaldt en generell økning av minstemålet, men vi antar at effekten av å øke minstemålet innenfor lokalt avgrensede områder også vil være liten. Det vil dessuten

komplisere reguleringen og kontrollen av fisket. Vi støtter derfor ikke forslaget om økt minstemål.

Når det gjelder saksbehandlingstiden, så mottok Fiskeridirektoratet etter det vi kan se to søknader om unntak i tilknytning til seinotfisket innenfor fjordlinjene i 2015. Den første ble behandlet og besvart i løpet av én virkedag, den andre i løpet av fire virkedager. Vi er derfor ikke enig i at det tar for lang tid fra søknad til avgjørelse.

4 Forslag fra arbeidsgruppen

Arbeidsgruppen foreslår blant annet et forbud mot bruk av mer enn én trål i fisket etter reker innenfor grunnlinjene i Nordland. Havforskningsinstituttet påpeker imidlertid at det er svært få drivverdige rekefelt igjen på strekningen fra Møre til Trondheimsfjorden, og at bildet er mye det samme nordover til Vikna. Instituttet mener derfor at forbudet mot bruk av mer enn én trål bør innføres innenfor grunnlinjene fra Stad til og med Troms, inntil rekeressursen er bedre kartlagt og mengdemålt. Vi ønsker derfor innspill ikke bare med tanke på et forbud for Nordland, men også på forslaget fra Havforskningsinstituttet.

Arbeidsgruppen foreslår videre at fartøy mellom 11 og 15 meter får samme adgang som fartøy under 11 meter til å fiske flyndre med en spesielt tilpasset snurrevad innenfor fjordlinjene. Bestillingen fra Nærings- og fiskeridepartementet begrenset oppgaven til snurrevadfartøy under 11 meter. Selv om det er lav fiskedødelighet på flyndre og det er grunn til å anta at bestandsutviklingen er positiv, er det vanskelig å fastslå hvilken økning i fiskepresset som kan sies å være innenfor et trygt og bærekraftig nivå. Dette tilsier forsiktighet med hensyn til å slippe til fartøy over 11 meter.

Snurrevadens taulengde har stor påvirkning på hvor effektivt den fisker. For fartøy under 11 meter mener vi selve fartøystørrelsen gir tilstrekkelig begrensning på antallet kveiler tau som blir brukt. Dersom det skal åpnes for fiske etter flyndre for fartøy mellom 11 og 15 meter, mener vi at det er nødvendig med strenge rammer og at fisket ikke bør kunne gjennomføres med en taulengde på mer enn 1100 meter (5 kveiler à 220 meter). Den generelle begrensningen innenfor 4 nautiske mil av grunnlinjene er 2000 meter (9 kveiler à 220 meter), jf. forskrift 22. desember 2004 om utøvelse av fisket i sjøen § 15.

5 Forslagene fra Havforskningsinstituttet

Havforskningsinstituttet mener kysttorskreguleringene har stanset nedgangen i samlet kysttorskbestand nord for 62°N, men at reguleringene er for liberale til å bygge opp bestanden igjen til ønsket nivå. Adgangen til å fiske, og dermed fangstkapasiteten, innenfor fjordlinjene må styres av antall fartøy, lengden på fartøyet, redskapsmengde og -størrelse, og instituttet mener forvaltningen må vurdere en innskjerpelse av ett eller flere av disse tiltakene for å oppnå en sikker og raskere gjenoppbygging av særlig fjordtorsken. Instituttet ber Fiskeridirektoratet om

å vurdere en innskjerpelse av reglene som gjør unntak fra den generelle fartøygrensen på 15 meter for fiske innenfor fjordlinjene.

Med grunnlag i Fiskeridirektoratets register over elektroniske fangst- og aktivitetsdata har vi gjort beregninger av hvor mye torsk fartøy over 15 meter har tatt som bifangst innenfor fjordlinjene i 2015. Vi har filtrert vekk fartøy over 21 meter største lengde, og fangster der torsk er beregnet å utgjøre hovedarten i fangsten. Dette gjør vi for å luke ut fartøy som i realiteten driver fiske utenfor fjordlinjene, men som på grunn av aktivitet i nærheten av fjordlinjene kommer med i datagrunnlaget.

Fangstene er sortert ut fra det som er beregnet å utgjøre hovedarten i fangstene, det vil si mer enn 50 % eller størst andel av fangsten, se tabellen nedenfor.

Tabell: Bifangst av torsk i ulike fiskeri fordelt på hovedområde for fartøy mellom 15 og 21 meter største lengde. Alle tall er oppgitt i kilo.

Hovedart	HOVEDOMRÅDE				
	Røstbanken til Malangsgrunnen	Vest-Finnmark	Vestfjorden (Lofoten)	Øst-Finnmark	Totalsum
Brosme	254	1 550		10	1 814
Hyse	625	250		12 490	13 365
Kveite	256	75			331
Lange	203		70		273
Rødspette		250			250
Sei	4 340	625	120		5 085
Sild	525				525
Totalsum	6 203	2 750	190	12 500	21 643

Kilde: Fiskeridirektoratets register over elektroniske fangst- og aktivitetsdata pr. 17. mars 2016

Etter denne beregningen utgjør samlet bifangst av torsk tatt innenfor fjordlinjene i underkant av 22 tonn. En del av denne fangsten vil ikke være kysttorsk. Over halvparten er tatt i Øst-Finnmark, dette er i hovedsak fangster tatt i linefiske mot slutten av året. Dersom vi inkluderer bifangster tatt i fisket etter sild med fartøy over 21 meter, så øker torsk bifangsten i dette fiskeriet til 7,7 tonn. Tallene indikerer at gjeldende unntak fra 15-metersregelen ikke har noen nevneverdig betydning for det samlede uttaket av kysttorsk nord for 62°N.

Dersom uttaket av kysttorsk skal vesentlig ned, er det i praksis vanskelig å komme utenom tiltak som vil kunne oppleves som dramatiske for store grupper av fiskere, for eksempel å forby fisket etter torsk for alle fartøy over 11 meter innenfor fjordlinjene. Dette er i så fall noe vi vil måtte komme tilbake til etter en grundigere vurdering.

Havforskningsinstituttet peker på at det gjennom det nasjonale programmet for kartlegging av marine naturtyper er identifisert en rekke gytefelt for kysttorsk. For å

gi bedre vern av kysttorsk på gytefeltene, bør det vurderes å trekke fjordlinjene utenfor disse feltene. Det gjelder særlig gytefelt som er gitt verdivurdering A (nasjonalt viktig) eller B (regionalt viktig), men også lokalt viktige gytefelt (verdi C) kan vurderes.

Fiskeridirektoratet er enig i at fjordlinjene kan være et virkemiddel for å redusere fiskepresset på gytefelt for kysttorsk. Av de konkrete gytefeltene Havforskningsinstituttet trekker frem, er tre gitt verdivurdering B (regionalt viktig) og seks gitt verdivurdering C (lokalt viktig). Grunnlaget for verdisetningen av gytefeltene er mengden av egg på feltet og i hvor stor grad eggene driver rundt eller blir værende på gytefeltet (retensjon). Gytefelt med verdi B er gytefelt med enten svært høye tettheter av egg og noe mindre retensjon eller områder med høy tetthet og svært god retensjon. Gruppen av gytefelt som er verdsatt til kategori C, vil kunne være områder som er identifisert gjennom intervju, med middels til godt potensial for retensjon, men uten at det er funnet noe særlig egg. Også kombinasjoner av områder med noe til middels mengde egg og forholdsvis god retensjon blir også verdsatt til C.

I utgangspunktet mener vi at fjordlinjene bør justeres slik at de trekkes utenfor alle gytefeltene Havforskningsinstituttet peker på. Nærmere informasjon om hvor gytefeltene befinner seg i forhold til fjordlinjene er tilgjengelig på vår karttjeneste: <http://kart.fiskeridir.no/default.aspx?gui=1&lang=2>.

Med hilsen

Stein-Åge Johnsen
seksjonssjef

Trond Ottemo
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten underskrift

Mottakerliste:

Norges Fiskarlag:	fiskarlaget@fiskarlaget.no
Norges Kystfiskarlag:	post@norgeskystfiskarlag.no
Sjømat Norge:	firmapost@sjomatnorge.no
Pelagisk Forening:	post@pelagisk.net
Norske Sjømatbedrifters Landsforening:	post@nsl.no
Sametinget:	samediggi@samediggi.no
Finnmark fylkeskommune:	postmottak@ffk.no
Troms fylkeskommune:	postmottak@tromsfylke.no
Nordland fylkeskommune:	post@nfk.no
Nord-trøndelag fylkeskommune:	postmottak@ntfk.no
Sør-Trøndelag fylkeskommune:	postmottak@stfk.no
Møre og Romsdal fylkeskommune:	post@mr fylke.no
Fjordfisknemnden:	postmottak@fiskeridir.no
Havforskningsinstituttet:	post@imr.no
NHO Reiseliv:	post@nhoreiseliv.no

Nærings- og fiskeridepartementet Postboks 8090 Dep 0032 OSLO

Vedlegg

Fjordfisknemndas anbefaling om fjordlinjer og tilhørende unntaksbestemmelser

Rapport arbeidsgruppe - kystnær redskapsregulering

Uttalelse fra HI - vurdering av fjordlinjene

Uttalelse fra Troms fylkesting om reguleringer i sildefisket og konsekvenser for reiselivsnæringen